

hævdet, hvilken Virkning Forandringer af den herskende Ting skal have. Errede Medlemmer ville saaledes kunne finde en Høiesteretsdom for, at, naar der er hævdet Ret til at have Binduer ind til en anden Mand's Grund, bortfalder denne Ret ikke, fordi Bygningen afbrænder. Om dette er rigtigt eller ikke, siger jeg ikke Noget om — det er en Høiesteretsdom — jeg siger kun, at der er meget Andet at tage Hensyn til ved saadanne Sager; man kan ikke sige noget Almindeligt derom — jeg kunde nævne andre lignende Forhold —, og jeg troer derfor, at vi maae vogte os for at dømmes denne Sag efter en saadan almindelig Regel, som ikke har stor Betydning, naar man vil anvende den i givne Tilfælde. Min Anskuelse om dette Forhold er i Almindelighed den, at jeg siger: Hvis vi for nærværende Dieblif tænkte os, at man vilde oprette en Fæstning som Kjøbenhavn, og at man vilde sikke den Skudfrihed i en vis Udstrækning, havde vi ifølge vor Grundlov ingen anden Vej at gaae, end at expropriere og at betale de Grundeiere, hvem denne Indskrænkning i deres Rettigheder skulde paalægges, for det Afsva, som de derved lede; men saa var det jo ogsaa en Retting, der erhvervedes, saaledes at man virkelig ikke skulde lade den falde bort, blot fordi man senere tog en anden Bestemmelse med Fæstningen. Nu paastaar jeg, at denne Sætning i vor Grundlov slet ikke er nogen ny Sætning; det er en Sætning, der altid har været anerkjendt, at man ikke kan lægge saadanne Byrder paa Grundeierne uden at give Erstatning derfor. Vi finde den allerede udtalt i en Anordning af 1801, og der er maaskee langt ældre Spor deraf, vi finde den i Kjøbenhavnske Stadsretter fra det 13de Aarhundrede, hvor Kommunen har faaet Lov til at expropriere mod at give Erstatning, og det er en Sætning, som er anerkjendt af alle civiliserede Folk. Jeg er derfor overbevist om, at man ikke tidligere har begaaet en saadan Uretfærdighed, at paalægge Grundeierne de her omhandlede Indskrænkninger, uden at have givet dem en efter den Tid passende Erstatning derfor; men i alt Fald er der gaaet Aarhundreders Hævd over dette Forhold, og det bør tages, som det er. Jeg har ikke været Medlem af Udvalget og har

ikke haft Leilighed til at gjøre mig bekendt med de Oplysninger, Udvalget har indhentet, de ere maaskee heller ikke fyldestgjørende, der kunde maaskee indhentes flere, men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at her er fremkommet nogle Oplysninger, som synes at tale saa bestemt mod Paastanden om, at Grundeierne skulde være fritagne for Indskrænkningen i samme Dieblif, som man nedlagde Voldene. Det vil af Oplysninger, som ere omdeelte her i Thinget, sees, at en stor Deel af disse Grunde er kommen i privat Eie derved, at det efter den store Ildbrand i 1795 blev nødvendigt baade til Gaders Udvidelse og andre Formaal, man dengang havde for Die, at sælge Kommunens Jord; den blev solgt ved en kongelig Commission, som dengang blev udnævnt. Her have vi nu for os et af disse Skjæder for Aaret 1800, ved hvilket en af disse Grunde første Gang kom i privat Eie, og der staaer i § 3: „Med de paa Grunden staaende Bygninger maa ingen Forandring foretages eller nye Bygninger opføres, forinden hertil erhverves det Kongelige Generalitets- og Commisariats-Collegie Samtykke, eller hvem der paa sammes Vegne dertil maatte være bemyndiget, (Vilke: Og Kjøbenhavns Magistrat). Ja, det kan jeg gjerne tage med: „og Kjøbenhavns Magistrats samt denne Commissions Samtykke.“ Nu vil jeg spørge Enhver, om her staaer et eneste Ord om Fæstningsværker, eller om det ikke er det meest ubetingede Forbud mod at bygge paa denne Grund, naar der siges, at der skal Krigsministeriets Samtykke dertil. Hvorvidt vi vilde give dette Samtykke, er netop Spørgsmaalet her, thi Krigsministeriet kan ikke afhænde Statens Eiendom, dertil fordres Rigsdagens Samtykke, og det er det, vi her forhandle om. Der staaer derimod ikke et eneste Ord om, at det kommer an paa, om Fæstningsværkerne nedlægges eller ikke, det kommer alene an paa Krigsbestyrelsens Samtykke, og den private Mand erhverver Grunden med dette Vaand paa uden nogen som helst anden Betingelse, han maa kun ikke bygge uden et saadant Samtykke. Hvorfor skulde han da nu uden Videre kunne gaae hen og bygge? Det er imidlertid ikke min Mening paa nogen Maade at ville udtale nogen afgjørende Dom